SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VO 92. JERSEY CITY and NEW YORK. WEDNESDAY, MAY 16, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА 16-го ТРАВНЯ 1990 Ч. 92 РІК XCVII

ПАРТАПАРАТЧИКИ СПРОВОКУВАЛИ ПАНІКУ У ЛЬВОВІ

Львів. — Тут 7-го, 8-го і 9-го травня зчинилася паніка серед населення, оскільки були поширені чутки про екологічну катастрофу, сірчану хмару, радіяційне забруднення в результаті вибухів на заводах „Електрон", „Хімреактив" та Яворівському сірчаному заводі.

В результаті перевірки з'ясовано, що чутки поширили керівники Науково-Дослідного Інституту Радіотехнічної Інженерії (НДІРТІ).

Голова Облвиконкому С. Давимука викликав керівництво НДІРТІ для вияснення. Головний інженер Церковнюк пояснив інцидент як цілком буденне явище. Мовляв, почувся якийсь запах, а в цей час занедужала вагітна жінка, загострився стан здоров'я у хворого на астму працівника інституту, тому й підняли тривогу, передавши по внутрішній диспетчерській мережі повідомлення про необхідність зачинити вікна в інституті від загрози зовнішньої небезпеки. Таке ж попередження передали і в дитячий садок цього інституту, а звідтіля поширилось у всі інші дитячі садочки і школи. Та через годину, пояснив Церковнюк, запах зник, отже вирішили нікому нічого не повідомляти. А що за цей час у місті вже зчинилися паніка, матері кинули працю й позабирали своїх дітей з дитячих установ, це адміністрацію інституту не турбувало.

Відволікання людей від праці нанесло великої шкоди народному господарству. Тому голова львівської Обласної ради народних депутатів Вячеслав Чорновіл надіслав заяву прокуророві Львівської области Л. Ізосимову з вимогою розслідувати причини такої поведінки керівників НДІРТІ, оскільки перевірками облкомітету з охорони природи, обласної санітарно-епідеміологічної станції, цивільної оборони, працівниками телерадіо факти про будь-яку загрозу такого характеру не підтверджено.

Підготовляються до сесії Верховної Ради УССР

Київ. — Тут у п'ятницю, відбулася нарада керівників Державного телерадіо УССР, де вирішувалося питання про трансляцію засідань сесії Верховної Ради УССР.

За вказівкою ЦК КПУ з участю головного ідеолога Юрія Єльченка прийнято рішення бльокувати теле- і радіопередачі інформацій, які надходитимуть зі засідань. Телевізії наказано висвітлюванню сесій ВР УССР призначити лише одну годину часу на добу. При цьому виступи народних депутатів, які належать до таких „екстремістських" організацій як УРП, НРУП, ТУМ та інших, передавати тільки в тому випадку, якщо вони збігаються „з думкою загалу", тобто партапаратчиків, і тільки після узгіднення з головою Держтелерадіо.

Радіомовленню наказано „висвітлювати події суто об'єктивно", що це значає — зрозуміло кожному, хто знайомий з „совєтськім язиком"

Однак до першої сесії Верховної Ради України готувалися не тільки в ЦК КПУ. Біля Республіканського стадіону в Києві 13-го травня відбувся мітинг, організований Секретаріятом Руху. Взяли участь біля 20,000 людей, які тримали українські, литовські, азербайджанські, молдавські національні прапори й також гасла і транспаранти: „За Українську Соборну Самостійну Державу!", „Ні — радянській імперії", „Так — співдружності незалежних держав!", „Бльокада Литви — економічне варварство!", „Влада — народу, комуністам — комунізм!" „Комуністи! Вибирайте: партія, чи народ!", „Геть банду Івашка!", „Шлях до свободи — декомунізація суспільства!" На мітингу виступив Сергій Одарич, який повідомив, що депутати ВР мають намір ухвалити декларацію про суверенітет республіки, а також про те, що Демократичний Бльок плянує запропонувати ВР декларацію про владу, яка б забезпечила усунення компартії від влади. Виступили народні депутати України Володимир Шовкошитний; Богдан Котик, голова Львівського міськвиконкому; Володимир Яворівський, який закликав чесних людей до виходу з компартії, голова львівської обласної ради Вячеслав Чорновіл, який розповів про реформи новообраної влади на Львівщині. Виступив також батько солдата совєтської армії Олександра Фіценка, який, не витримавши знущань, втік з батальйону, розташованого у Казахстані. Дмитро Фіценко заявив про відмову сина проходити дальшу службу поза межами України. Зі словами солідарности звернувся до присутніх член народного фронту Азербайджану Етібар Теймуров. З вимогою легалізувати УАПЦ виступив відомий поет, літературний критик, багаторічний політв'язень Євген Сверстюк. Було зачитано звернення жіночих громад Руху. У резолюції мітингу містяться вимоги до сесії новообраної ВР УССР: прийняти декларацію про суверенітет УССР, декларацію про владу, не допустити об'єднання посад першого секретаря ЦК КПУ та голови ВР УССР, прийняти закон про національну символіку та підняти над ВР український синьо-жовтий прапор, передати газету „Радянська Україна" ВР УССР, вести пряме передавання засідань сесії.

Білий Дім почав сумніватися у щирості заяв М. Ґорбачова

Вашінгтон. — В неділю, 13-го травня, день перед поїздкою державного секретаря ЗСА Джеймса Бейкера до Москви на переговори з міністром закордонних справ СССР Едуардом А. Шеварднадзе, газета „Ню Йорк Таймс" надрукувала довшу інформацію про те, що Білий Дім, зглядно Адміністрація президента Джорджа Буша, все більше й більше почала сумніватися у щирості заяв совєтського генсека і президента із спеціяльними повновластями Міхаїла Ґорбачова, якщо йдеться про справу роззброєння, зглядно скорочення до 50-ти відсотків далекосяжних стратегічних ракет з атомовими головками.

Найближчі співробітники Президента ЗСА також сумніваються чи буде підписаний договір в тій справі під час недалекої вже зустрічі на вершинах між Дж. Бушем і М. Ґорбачовим, яка має розпочатися, 30-го травня і триватиме до 3-го червня. Очевидно, світ від цього не завалиться, якщо договір не буде підписаний тепер. Обидві сторони і так мають чимало справ для обговорення і ще більше проблем до розв'язання, — заявив кореспондентові „Ню Йорк Таймсу" високий речник Білого Дому, який однак не бажав, щоб його прізвище було згадуване у газеті. Він та інші представники Адміністрації однозгідно заявили, що Адміністрація підготовляється вже до зміни ситуації і до зміни програми нарад під час перебування совєтського керівника у Вашінгтоні.

Перший сумнів був помічений ще в квітні цього року, коли у Вашінгтоні перебував міністер закордонних справ СССР Е. Шеварднадзе. Коли у Білому Домі і Джеравному департаменті йшла мова про редукцію стратегічної зброї і взагалі про роззброєння, остаточне слово в цій справі все мав представник міністерства оборони СССР й інші високі старшини армії, які супроводжали Шеварднадзе до ЗСА. Раніше останнє слово все мав Шеварднадзе і він унапрямовував хід переговорів.

Цей й інші подібні випадки підказали американським дипломатам, а також безпосереднім керівникам Адміністрації, що М. Ґорбачов більше залежний від армії, як раніше на Заході припускали. Припущення підтвердилось ще фактом надання президентом СССР звання маршала Совєтського Союзу міністрові оборони СССР Дімітрію Язову, хоч раніше М. Ґорбачов заявляв, що звання маршала буде надаватися військовикам тільки тоді, як країна буде знаходитись у стані війни.

На Заході вже раніше було відомо, що армія супротивляється програмі більшого зменшення нуклеарної зброї і танків, бо тоді треба б зменшити на половину нуклеарний потенціял СССР, перетопити 40,000 танків та ішної зброї. „Ми не знаємо, як далеко сягає тиск армії на М. Ґорбачова, — заявив представник Білого Дому кореспондентові. — і не занємо як формується совєтська стратегія. Ці речі дуже засекречені, так само як за Леонід Брежнєва". Білий Дім тільки здогадно натякає, що у зв'язку з наростаючою хвилею націоналізмів у республіках, зокрема у Прибалтиці. Грузії, Вірменії, Азербайджані, Україні та інших, М. Ґорбачов потребує армії для вдержання імперії і втримання комуністичного режиму. Існує ще й інша причина, загроза розколу в Комуністичній партії на найближчому з'їзді в липні цього року.

Можливо дещо вияснитьтся в часі візити Дж. Бейкера в Москві, але Вашінгтон вже сьогодні почав приготовлятися до того, що договір не буде підписаний.

У ЄРУСАЛИМІ РОЗПОЧАВСЯ РОЗГЛЯД АПЕЛЯЦІЇ І. ДЕМ'ЯНЮКА

Єрусалим, Ізраїль. — Агентство Ассошіейтед Пресс повідомило, що у понеділок, 14-го травня розпочався розгляд апеляції Івана Дем'янюка, українця з Клівленду в ЗСА, засудженого ізраїльським судом на кару смерти. Проти цього засуду адвокати Дем'янюка внесли до Верховного суду Ізраїля апеляцію у якій говориться, що судова розправа була політичним спектаклем, на судів був застосований тиск зі сторони ізраїльського суспільства і політичного проводу. Крім того оборона має нові докази, що І. Дем'янюк став жертвою судової помилки, бо, наприклад, свідки з Польщі твердять, що „Іван Ґрозний" вбивця з концентраційного табору в Треблінці, виглядав зовсім інакше, був старшим, вищим і що він був засуджений на підставі фальшивих совєтських документів, які доставили до Єрусалиму агенти КҐБ і Арманд Гаммер, американський індустріяліст, який від самої молодости дружив із совєтськими керівниками, від В. Леніна починаючи.

В 1988 р. ізраїльський суд не взяв до уваги свідків оборони, але натомість дуже поважно поставився до свідчень кількох пережильців Треблінки, які, доречі, на кількох різних процесах проти нацистів по різному свідчили, шукаючи, очевидно помсти за гітлерівські вбивства їхніх рідних і коло шість мільйонів жидів, які загинули у гітлерівських таборах смерти і численних ґето. Суд визнав, що І. Дем'янюк був охоронником у концтаборі Треблінка, носив псевдонім „Іван Ґрозний" і спричинився до вбивства 850,000 жидів.

Виступаючи перед апеляційною комісією до якої входять п'ять суддів, ізраїльський адвокат І. Дем'янюка Йорам Шефтель підкреслив, що він ставить під сумнів обвинувачення проти його кліента принаймні у 10-ох точках. Найсильнішим арґументом Шефтеля є те, що ізраїльський політичний світ, засоби масової інформації і спільнота застосовували тиск на суд, включно до погроз і побиття, які закінчилися смертю одного адвоката, оборонця Дем'янюка, і пораненням Й. Шефтеля, не кажучи про численні погрози переслані на адресу суддів і оборонців. „Стає самозрозумілою реччю, — заявив адвокат Шефтель, — треба відмінити засуд проти І. Дем'янюка і зняти в першу чергу кару смерти". Як відомо, процес тривав 17 місяців. Шефтель жалувався лаві суддів Верховного суду, що в залі, де відбувався процес відбувалися такі речі, включно до політичних демонстрацій, які не давали можливости обороні відповідно арґументувати оборону підсудного.

На протязі п'ятигодинної промови Шефтеля прокуратор Йона Блаттман тільки один раз намагався перервати його виступ, а саме він не погоджувався, що на судів був застосований який небудь тиск. На процесі очікують також виступу свідка з Польщі Марії Дудик, яка особисто бачила і кілька разів зустрічалася з „Іваном Ґрозним" і дуже добре знала його з обличчя. Покищо не відомо, як довго триватиме розгляд апеляції і з якими вислідами закінчиться. Родина І. Дем'янюка присутня у залі суду.

До Ню Йорку приїжджає І. Сеник

Ню Йорк (Н. Світлична). — У п'ятницю, 18-го травня в год. 3-ій по полудні літаком Пан-Амерікен прилітає до Ню Йорку на летовище ім. Кеннеді Ірина Сеник, довголітній в'язень совєтських концтаборів. На цей день припадають ім'янини Ірини. Проситься представників організацій, членок СУА чисельно привітати гостю. Заходами приятельок вийде її збірка поезій-орнаментів п.з. „Сувій полотна". За інформаціями телефонувати (609) 783-5105

Правники уділять стипендію

Дітройт. — Асоціяція Українсько - Американських Правників проголосила встановлення стипендії в сумі 1,000 дол. Стипендія буде уділена на базі академічних осягів, фінансової потреби та активности в українській громаді. Заохочується студентів першого і другого року права, які під сучасну пору навчаються на правничому факультеті одного з апробованих Американською правничою асоціяцією університетів в ЗСА або ті, що виступатимуть на правничі студії у вересні 1990 року.

Зацікавлені стипендією студенти права повинні звернутися до 1-го червня за аплікаціями на адресу: Deanna E. Hazen, UABA Scholarship Fund., Plunkett and Cooney, P.C. 900 Marquette Bldg., Detroit, Mich. 48226.

Уділення стипендій відбудеться у жовтні на річних зборах Асоціяції Українсько-Американських Правників у Вашінгтоні.

ПЕРЕВІРКА ЗДОРОВ'Я НА ФЕСТИВАЛЮ

Ню Йорк. — Тут на фестивалю церкви св. Юра в суботу, 19-го травня, учасники зможуть користуватися послугами українських лікарів, які будуть міряти тиск крови, глюкозу, холестероль, зір. Перевірка стану здоров'я відбудеться в Українському Спортовому Клюбі, 122 Друга аве., та триватиме від. год. 10-ої ранку до 5-ої по полудні.

В Чикаґо відбудеться з'їзд УРДП

Чикаґо. — У цьому році припадає 45-річчя УРДП та газети „Українські Вісті", які почали появлятись зараз після Другої світової війни з ініціятиви Івана Багряного. З нагоди ювілейних дат 10-ий з'їзд УРДП, яку тепер очолює д-р Михайло Воскобійник, а довший час очолював І. Багряний, відбудеться 26-го і 27-го травня в Чикаґо. На з'їзд приїздять делеґати з Англії, Австралії, Бальгії, Канади, Німеччини, ЗСА та інших країн. З Німеччини приїздить дружина І. Багряного Галина.

На з'їзд УРДП запрошено делеґації СУЖЕРО, ДОБРУС, ОДУМ та Леґіону Симона Петлюри щоб спільно вирішити як унапрямити діяльність братніх організацій, які впродовж майже півстоліття спільно вклали багато енерґії та праці репрезентуючи велику частину української громади з східніх та центральних земель України. Їхніми стараннями видано багато документальних праць про голод 1932-33 років, переслідування, заслання, розкуркулювання та поневолення українського народу.

В суботу, 26-го травня в домі ОДУМ о 7-ій год. вечора буде прочитано дві доповіді для ширших кіл громадянства. Першим доповідачем буде д-р Василь Гришко, який говоритиме на тему „Перебудована революція в СССР, перспективи самовизволення України та наші ідейні позиції", а другим голова УРДП та голова УНРади д-р М. Воскобійник на тему „Прогнози й підсумки української політики".

УКРАЇНА ЗАЙМАЄ ПЕРШЕ МІСЦЕ У СВІТІ ПО СМЕРТНОСТІ ДІТЕЙ

Київ. — Про це говорив один із численних транспарантів, що їх несли разом з тисячами різних прапорів — синьо-жовті переважали — коло 100,000 учасників екологічної демонстрції, організаторами якої були Українська Асоціяція „Зелений Світ", Народний Рух України за Перебудову, Українська Гельсінкська Спілка (тепер Українська Республіканська Партія), Спілка „Чорнобиль", Спілка Незалежної Української Молоді та інші. Десятки тисяч киян і гостей столиці вийшли на площу біля Республіканського стадіону, щоб засвідчити свою солідарність з народами світу, які відзначали в цей день „День землі" і відзначити четверту річницю атомової катастрофи в Чорнобилі, що приніс і приноситиме в майбутньому багато нещасть для українського, білоруського й інших народів.

Розпочав мітинґ народний депутат СССР Володимир Яворівський, — пише київська газета „Культура і Життя", орган міністерства культури та республіканського комітету профспілки працівників культури у числі з 29-го квітня. „Перш ніж піднятися на поміст, — пише, газета, - письменник накинув на шию респіратор. Цей жест нагадав при-

(Закінчення на стор. 3)

Один із транспарантів під час демонстрції в Києві.

ПІЯНІСТ В. МАРКІВ З СИМФОНІЧНОЮ ОРКЕСТРОЮ

Чешір, Конн. — Симфонічна оркестра з осідком у Чешір, Конн. дає в неділю, 20-го травня, о год. 4-ій по полудні в залі середньої школи концерт виключно з творів Бетговена. У програмі побіч увертюри „Прометей" і „Пасторальної симфонії" буде теж фортепіяновий концерт Б-дур, в якому як соліст виступить піяніст Віктор Марків з Вудбріджу Конн. В. Марків є студентом третього року у Гартт коледжі музики при Гартфордському університеті у проф. Пола Ратмана. Участь у концерті у Чешір не є його першим виступом в музичних імпрезах в ролі соліста.

У СВІТІ

У ТІМІШОАРІ, КОЛИСЦІ румунської революції, з наближенням перших вільних виборів можна відчути велике невдоволення. Воно починає прибирати такі форми, що привели до повалення комуністичного режиму диктатора Ніколае Чаушеску минулого грудня. Обсерватори та закордонні кореспонденти стверджують, що місцеві громадяни не виявляють великих надій на висліди цих перших виборів, а навпаки починають голосно висловлювати свої побоювання, що теперішній тимчасовий уряд Румунії, тобто Національний фронт спасіння, та його президент Йон Ілієску „вкрали" румунам їхню революцію. У висліді такого невдоволення тільки тиждень перед виборами, тисячі демонстрантів зібралися на протестаційні віча не тільки в Тімішоарі та Букарешті, але також по інших містах країни, закликаючи виборців голосувати проти кандидатів Національного фронту спасіння, бо, як заявив провідник Національної сільської партії Йон Ратю, „всі провідники Національного фронту спасіння це комуністи, не комуністи дисиденти, але колишні улюбленці Чаушеску, що вірно йому служили поки він їх не відіпхнув".

ПРОМОВЛЯЮЧИ У ВАРШАВІ до членів Крайового громадського комітету, політичного крила „Солідарности", Лєх Валенса заявив, що він готовий до боротьби із колишніми своїми союзниками в польському кабінеті, яких він обвинувачує у повільности переведення в життя економічних і політичних реформ. Політичні коментатори стверджують, що всі ці непорозуміння почалися з тієї пори, коли Л. Валенса почав натякати, що хоче кандидувати на пост президента Польщі, до чого прем'єр-міністер Тадеуш Мазовєцький та його уряд поставилися досить холодно, уважаючи, що Л. Валенса є надто імпульсивним і не має постави державного мужа.

У ФІЛІППІНАХ ПОБЛИЗУ бази американських повітряних сил ім. Кларка вбито двох американських вояків. Напасники втікли й досі ніхто не приписав собі цього вчинку. Політичні коментатори заявляють, що це було зроблено для підкреслення протесту проти присутности американських збройних сил у Філіппінах і якраз напередодні переговорів ЗСА та Філіппін у справі продовження контрактів військових американських баз в цій країні. Місцеві політичні власті заявляють, що це була акція комуністичних повстанців з Нової народної армії.

ТАЙВАНЦІ ГОЛОСНИМИ ВИГУКАМИ та штучними вогнями в неділю, 13-го травня, вітали корабель-радіовисильню „Богиню демократії", що причалила в місцевості Кілюнг для доповнення пального поки виїде на міжнародні води щоби передавати продемократичні радіопередачі до Китаю. Одначе офіційні чинники місцевої влади холодно поставилися до прийняття цього корабля-радіовисильні до своїх берегів. Вони не вислали нікого із службовців щоби привітати залогу та заборонили вступ на човен китайським дисидентам.

В АМЕРИЦІ

ЯК НЕ ДИВНО, АЛЕ РАСОВІ проблеми — це серйозно наболілі проблеми не тільки Ню Йорку, міста з найбільшими етнічними, національними та релігійними різновидностями, але цілої країни. Три статті на титульній сторінці „Ню Йорк Таймсу" з понеділка, 14-го травня, присвячені расовим проблемам. Перша стаття — про антикорейський рух серед негритянського населення, який триває вже другий тиждень та в наслідок якого в Бруклині жорстоко були побиті три в'єтнамці. Друга стаття розповідає про висліди слідства вбивства чорного підлітка білим поліціянтом, яке сталося місяць тому в Тінеку, Н. Дж., та спричинило велику бурю расового неспокою негрів у цьому районі. Третя стаття присвячена расистським традиціям невеликого містечка в Джорджії Форт Веллі, де діти хоча ходять до однієї школи, але ґрадуаційні балі мають окремо білі й чорні. Ще в квітні посадник Ню Йорку Дейвид Дінкінс заявив, що расові неспокої — не така велика проблема", а в п'ятницю минулого тижня з великим занепокоєнням закликав до расового примирення, виступаючи в Міській раді. Але, на жаль його промова, звернена в основному до негритянських провідників, які від січня влаштовують пікетування корейських крамниць в Брукліні та расистські демонстрації перед будинком бруклінського суду, не мали жодного позитивного висліду. В суботу „активіст" Елом Шарптон організував демонстрацію проти корейців та білих.

ВИСТУПАЮЧИ ПЕРЕД випускниками Кінгсвільського університету в п'ятницю минулого тижня президент Джордж Буш заявив, що на його думку, американці пішлють своїх астронавтів на Марс через 30 років. Вже раніше Дж. Буш говорив про те, що плянується багаторічна програма підготови запуску пілотованого космічного корабля на Марс. У своєму виступі перед випускниками університету Дж. Буш підкреслив ролю НАСА у здійсненні космічної програми ЗСА: „Тридцять років тому, коли було створене НАСА, почалось космічне змагання. Я думаю, що за наступних 30 років нога людини ступить на наступну плянету. Мені приємно, що тут, в Тексасі, я можу проголосити про початок нової космічної ери космічних досліджень, які мають не лише визначену ціль, але встановлений часовий розклад." Далі президент сказав: „Я впевнений, що на Марсі буде піднятий американський прапор ще перед тим, як ми будемо святкувати 50-ліття прилунення 'Аполона' на Місяць". Однак Адміністрація президента поки що не запропонувала жодних конкретних бюджетних ассиґнацій для здійснення такої космічної програми. Деякі конгресмени висловили сумнів у можливості фінансування такої коштовної космічної програми в умовах значного дефіциту федерального бюджету.

РАЗОМ З КОРАБЛЯМИ з Европи, які прибувають по ріці св. Лаврентія до рік і озер стейту Ню Йорк прибула надзвичайно шкідлива устриця, яка дуже швидко розмножується і заморює місцеві води. Біологи з Комісії рибальства Великих озер в Енн Арбор ствреджують, що ці устриці викликають великі проблеми, порівнюючи їх з виливом нафти поблиз Аляски. Маленькі створіння стали великою проблемою охоронців оточення. Устриці поширились всього за три токи та спричиняють дві найбільші шкоди: бльокують труби гідроелектростанцій та пожирають мікроскопічні рослинки, які знаходяться на початку ланцюгу живлення місцевих прісноводних риб. Економісти підрахували, що ліквідація шкод, спричинених устрицями лише в районі Великих озер у наступних 10 роках коштуватиме біля чотирьох більйонів долярів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: send address changes to:
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і money orders виставляти на: Svoboda

Статті, дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресований коверт, з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Зброя для масового вбивства

Живі ще свідки Другої світової війни тямлять, як то пропаґандивний апарат Третього Райху потішав німців, що ось-ось появиться „нова зброя", яка миттю змінить ситуацію на фронтах. Згодом виявилося, що потайки відбувалися перегони між американськими й німецькими фізиками, які прагнули добути невідому до того часу енерґію з розколеного атому. Ці перегони виграла Америка і скинені у вересні 1945 року перші дві атомові бомби на японські міста Ґірошіму й Наґасакі примусили Японію беззастережно скапітулювати. Це була епоха монополю Америки на атомову зброю і щойно з початком 50-их років СССР викрав тайну продукцію атомової зброї завдяки своїм шпигунам Джуліюсові й Етель Розенберґам. Розпочалися перегони між ЗСА й СССР в удосконалюванні атомової зброї, згодом ще страхітливішої водневої, зброї, — постав цілий арсенал ядрової зброї у постаті не тільки бомб, але й „головок" до гарматніх стрілен і ракет на різну віддаль.

Ми з презирством дивимося на середньовічні часи, як щось ретроградне, заскорузле, у порівнянні з розквітом культури й цивілізації у новітній добі історії. Але в середньовіччі обов'язували ще лицарські методи воювання: військо воювало проти війська й старалося щадити цивільне населення. Це ще трохи зберeглося у Першій світовій війні: відкриті міста й села терпіли тільки від далекосяжних гарматних стрілен, які перелітали понад ворожі окопи. Летунство служило тоді ще тільки для цілей розвідки. Радикальна зміна прийшла у Другій світовій війні. „Бліцкріґ" Третього Райху розпочинався бомбардуванням з повітря всіх найважливіших комунікаційних вузлів. Відомий ганебний наказ Гітлера до військ у відвороті: залишати за собою тільки „спалену землю". Сьогодні „атомова родина" охоплює вже який десяток держав, які перші пробні підземні вибухи переводили явно або тайно. Підозрівають, що Ізраїль і Пакістан мають або без труду можуть мати атомову зброю. Страшні потенціяльні наслідки ядрової зброї спонукали першого Роналда Реґена старатися у переговорах з СССР редукувати цю стратегічну зброю. Найбільша перешкода у цих переговорах по нинішній день є спротив СССР, щоб на його території можна перевірювати, чи СССР дотримав зобов'язання, бо досвід доказав, що Москва всі договори ламає.

Але атомова зброя не єдина, яка може винищувати буквально мільйони живих створінь на поціленій території. Поруч із поступом медицини й фармацевтики, що продукують щораз нові ліки для лікування хворих — людський ум працює над використанням бактеріології і хемії для масового винищування невинних цивільних людей. У минулому тижні президент Джордж Буш звернувся з апелем до Ґорбачова, що ЗСА готові припинити продукцію хемічної зброї, якщо те саме зробить Москва і якщо він, Ґорбачов, погодиться на редукцію цих родів зброї, щодо яких усе ще робить труднощі. В обширній інформації в „Ню Йорк Таймсі" з 9-го травня ц.р. згадується, що в американському арсеналі знаходиться 5.000 тонн трійливого ґазу. Говориться про припинення дальшої продукції, але це є рік осінніх виборів і Буш рахується з рішуче ворожими настроями суспільства супроти тієї нелюдської хемічної зброї. Пробувано обмежити діяння цієї зброї до території, на яку можна би скидати „хемічні бомби": продукція такої зброї така дорога, що Конґрес рішуче запротестував. Ініціятива для згаданого звернення президента Буша вийшла від державного секретаря Джеймса Бейкера, який нараджувався недавно у Вашінґтоні з совєтським міністром Едуардом Шеварднадзе.

Усяка зброя небезпечна. Але вона потрібна для самооборони. У міжнародному світі потрібна для самооборони проти аґресора. Мрією людства є тепер поворот до лицарських метод середньовіччя, коли війна велася між військами, без винищування цивільного населення. Атомову енерґію почали використовувати для мирних часів — Чорнобиль поставив страхітливий знак запиту над таким новим винаходом цивілізації. А хемічна зброя ще гірша. Тому навіть не повинно існувати проблеми, чи така зброя комусь потрібна.

М. Мельник

ВИСЛІДИ ВИБОРІВ ДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УССР

Дивлячись на чисельний вислід виборів та вислови і реакції верховних режимників після виборів, підозріваю, що вибори для українських самостійників добре не вийшли. Не зважаючи на цілий ряд незаконних уневажнень кандидатів українського національного демократичного фронту, кандидатів у депутати до Верховної Ради було багато — 3,091 на 450 виборчих округ, цебто, в пересічному майже сім кандидатів на округу. Тут варто завважити, що загального числа кандидатів 12.7 відс. було безпартійних і 22.8 відс. неукраїнців — переважно росіян.

Чисельні висліди виборів були такі: Під сучасну пору кількість леґально вибраних депутатів є 443, з того 85.1 відс. комуністи і 14.9 відс. безпартійні. З-посеред комуністів, 78, депутатів — це секретарі ЦК, обкомів, міськомів і райкомів. Чи всі члени КПСС будуть підтримувати лінію партії. Напевно ні.

Часопис „Радянська Україна" 1-го березня перевів опитування серед своїх читачів. Цього роду опитування не базоване на наукових основах і тому треба припускати, що його висліди можуть значно різнитися від коректних вислідів. Та все таки висліди ці не цілком безвартісні. Опитування показує, що 12.6 відс. комуністів беруть участь в Товаристві Української Мови, і 10.3 відс. — в Народному Русі за Перебудову. Очевидно, треба взяти під увагу, що певна кількість комуністів є тут і там.

Цифри ці та інформації з інших джерел вказують на те, що розбрат у КПУ посилюється. Знаємо теж, що значне число членів КПУ залишає партію і доплив нових членів сповільнився. І тому найближчі сесії Верховної Ради будуть дійсно цікаві.

В першу чергу, до компетенції Верховної Ради належить призначення голови Ради Міністрів і затвердження членів цієї ж Ради. Далі — український національний інтерес вимагає ревізії закону про українську мову, і тому є цікаво, чи ця справа буде поставлена на порядок дня. Є теж проблема резолюції про вихід України зі складу СССР як теж і ухвалення цілого ряду законів, що приспішили б українізацію. І тому буде дійсно цікаво побачити, скільки членів КПССР виломиться з-під партійної лінії Івашка і його кліки і буде голосувати по стороні українського національно-демократичного фронту.

Більш детальна аналіза висліду виборів є незвичайно утруднена з огляду на брак офіційної інформації. Треба надіятись, що члени фронту ці інформації роздобудуть їх оприлюднять. Наприклад офіційна листа депутатів не подає їхньої національної приналежности. З огляду на те не залишилось нічого іншого, як зробити цього роду підрахунки на основі прізвищ депутатів. Висліди ці, як теж і територіяльний розподіл депутатів, дають нам такий образ.

Щоб скоротити кількість рядків цієї статті, я буду вживати такі символи: КП — член КПССР: Б — безпартійний: У — українець; Р — росіянин: КД — кількість депутатів. Області: Львівська, Тернопільська, Івано-Франківська, Закарпатська, Чернівецька: КД — 60; з тодо КП — 58.3 відс. ІБ — 41.7 відс., У — 98.3 відс. і Р — 1.7 відс.

О.: Волинська, Ровеньська: КД — 19; з того КП — 78.9 відс. і Б — 21.1 відс.; У — 89.5 відс.; і Р — 10.5 відс.

О.: м. Київ, Київська, Житомирська, Хмельницька, Вінницька, Черкаська: КД — 95 відс.; з того КП — 85.3 відс. І Б — 14.7 відс.; У — 85.3 відс. і Р — 14.7 відс.

О.: Чернігівська, Сумська: КД — 27; з цього КП — 96.3 відс. і Б — 3.7 відс.; У — 74.1 відс.; Р — 25.9 відс.

О.: Полтавська, Харківська: КД — 43; з цього КП — 90.7 відс.; Б — 9.3 відс.; У — 72.1 відс.; Р — 27.9 відс.

О.: Кіровоградська, Одеська, Миколаївська: КД — 45; з цього КП — 95.6 відс.; В — 4.4 відс.; У — 68.9 відс.; Р — 31.1 відс.

О.: Донецька, Ворошиловградська: КД — 70; з цього КП — 94.3 відс.; Р — 5.7 відс.; У — 55.7 відс.; Р — 44.3 відс.

О.: Дніпропетровська, Запорізька, Херсонська, Кримська, м. Севастопіль; КД — 79; з цього КП — 92.4 відс.; Б — 7.6 відс.; У — 54.4 відс.; Р — 45.6 відс.

Як бачимо, найбільше зосередження українців і безпартійних є в Галичині, на Волині і в областях довкола Києва. Немає сумніву, що ці корисні висліди виборів в Галичині і на Волині треба до великої міри завдячувати праці ОУН у передвоєнних роках. До непоганих вислідів на території довкола Києва спричинилась діяльність великої кількости членів СПУ як теж і редактори „Літературної України", які дали добрий приклад деяким іншим часописам.

Загальна пропорція депутатів росіян є 26.7 відс. і вона є вища чим 22.8 відс. кандидатів у депутати. Звичайно, коли б українців з російськими іменами було більше, чим росіян з українськими іменами, тоді та пропорція (26.7 відс.) була б менша.

Чи вибори могли б випасти краще? Без сумніву — так! У Литві та деяких інших республіках національно демократичні фронти ставили гостро і виразно ідею незалежности і виходу зі складу СССР перед їхні-

(Закінчення на стор. 4)

Богданна Мончак

„Пласт: повернення на Батьківщину"

Під таким заголовком у львівській газеті „Молода Галичина", яка донедавна називалася „Ленінська Молодь", з 10-го квітня, появилася стаття про відновлення в Україні організації української молоді „Пласт". Автор статті, Ігор Гургула, пише, що львівська Міська рада народних депутатів дня 22-го лютого рішенням ч. 69 затвердила статут львівського Пласту та що організація за час, що минув від підписання згаданого документу „...виробила юридичний статус, має власну назву, самостійний рахунок в банку, печатку, емблему, а також певну матеріяльно-технічну базу". Статтю прикрашує емблема: на тлі видовженого восьмикутника стоїть орел, у якого на грудях пластова лелійка з тризубом, а в ногах пластовий привіт „СКОБ".

Автор статті отримав свої дані про львівський Пласт від науковця Фізико-Механічного Інституту АН УССР, депутата львівської Міської ради народних депутатів Олександра Криськіва, який є заступником голови Ради Опікунів Пласту і організатором вишколу пластових провідників. Головою Ради Опікунів Пласту є академік Ігор Юхновський, якого теж обрано депутатом Верховної Ради України. Рада Опікунів Об'єднує найактивніших організаторів Пласту і була рушійною силою відродження Пласту на рідних землях. Про авторитет Ради Опікунів, підкреслює Гургула, може посвідчити той факт, що четверо провідних її членів обрані депутатами Верховної Ради України — І. Р. Юхновський, І.О. Гринів, С.П. Павлюк, І.С. Деркач.

Виховна праця в Пласті ведеться двома напрямами: духовний розвиток і тіловиховання. За духовний сектор відповідає доктор філософських наук Олег Гринів. Йому допомагає відповідальний секретар Малої Академії Наук Іванна Бородчук. (Саме на запрошення учительського збору Малої Академії Наук гостювали минулого року у Львові учні канадсько-українських середніх шкіл, про що писалося в „Свободі"). За тіловиховання відповідають старші інструктори різних видів спорту: Богдан Генега, Ігор Дзьоба, Левко Невідомський, Петро Осадца, лікар-психіятр Ярослав Андрушків. У Львові ролю спонзорів Пласту виконують пластові сеньйори, які об'єднані у власному курені приятелів Пласту.

В статті сказано, що бажаючих записатися до Пласту є надзвичайно багато. Організатори Пласту дуже віддано працюють і здають собі справу з того, що початки кожної організації є складні, вимагають багато часу, зусиль та жертвенної праці. Закликається населення матеріяльно підтримати Пласт і вже у вересні плянується створити пластові гуртки при підприємствах та організаціях, які зобов'язалися стати спонзорами. В статті подана коротка історія ідеалів, бо „властне завдяки тому, що наші закордонні брати зуміли зберегти традиції, розвинути їх, примножити, ми сьогодні маємо змогу відродити Пласт, вдихнути у цей благородний рух нові сили на рідній землі".

Володимир Барагура

УКРАЇНСЬКА МОВА — АВҐІЄВА ОБОРА

Відома з старогрецької мітології (не „міфології") обора царя Еліди Авгія, якої не чистили трицять років. Вичистив її за один день старогрецький богатир Геракль, пустивши через неї струм води двох рік.

Ця розповідь має не тільки характер міту, але вона набрала й переносного значення на окреслення дуже забрудненого місця, або вкрай занедбаних справ, в тому й жалюгідного становища сучасної української мови, в якому вона знайшлася завдяки мовній політиці російських імперіялістично-шовіністичних (не: імперіалістичних...) урядів та завдяки нашим малоросам-хохлам.

Щоб очистити забруднену російськими навіяннями й довести українську мову до криштальної чистоти, не вистачить сил одного Геракля, а треба зусиль збірного богатиря обох віток українського народу — батьківщини й діяспори.

На жаль, замість устійнити норми української літературної мови об'єднаними силами наших мовознавців, лінґвісти на рідних землях поспішили засекречено ухвалити мовні правила, які не відповідають духові, характерові та розвоєвим тенденціям і законам української мови. Вони довели її не тільки до ступеня суржика, зробили її не лише малоросійсько-хохлацькою мовою-жарґоном, але докотили її до рівня справжньої Авгієвої стайні.

Те, що притаманне й природне російській мові, це чуже українській, бо робить її звироднілою та зогиджує її. Нещодавно Богдан Чопик у статті „Нові українські видання — новим українським правописом!" („Свобода" з 1-го і 2-го травня) вказав на різні аномалії й покручі, які насильно й скрито та поспішно ввели наші мовознавці зі школи Білодіда-Русанівського в мовні фонди української мови. Але цих мовних покручів куди більше, бо в короткій газетній статті неможливо всіх їх назвати. Але й цих кілька прикладів вистачить, щоб побачити, як далеко й глибоко бациля влізла й поширилася по організмі української мови. Наша мова рябіє ж такими покручами, які, на жаль, наче пошесть поширюються й серед нашого загалу на поселеннях, навіть серед працівників пера, які неправильно думають, що мова земляків із материка, це правильна, зразкова, чиста, чудова українська мова. Це далеко не відповідає правді.

До найчастіших мовних влізливців, які тхнуть російщиною та наче епідемія поширюються в нашій розмовній та літературній мові треба зарахувати такі вислови, як „у телефона", „по телефону" (замість: при телефоні, телефоном, телефонічно), „на українській мові", „в українській мові" (замість: українською мовою), „алло" (галло) „філармонія" (адже є „гармонія"), „реабілітація" (з латинського регабіліто), „азард" (замість: газард), Хельсінки (Гельсінки), „Хемінгуей", „хімія", „інженер по архітектурі", (інженер архітект), „по радіо" (словник Голоскевича подає: „Радіо — невідмінне, з вийнятком орудного „передати радіом"), „книжка написана автором" (замість: книжку написав (переклав автор), книжка написана на українській мові", „перекладена на українську мову" (замість: книжку написав (переклав) автор українською мовою).

Заплодилися в українській мові і здобувають право громадянства такі слова, як: „зараз" замість „тепер" (диви: Б. Антоненко-Давидович „Як ми говоримо"), „урок", „парта", „канікули", „дантист" (дентист — зубний лікар), навіщо брати з французького через російську мову, коли можна взяти просто з латинської мови), „було зроблено", „було схвалено", „серпня місяця", вистане „серпня", бо розуміється, що не дня, тижня, чи року.

Введено такі відьомства, як „відомства", чи такі стращилища, як „училища", вживається замість кличного називний „пан" замість „пане!". Після заперечення „я не купив книжку" (я купив книжку — я не купив книжки). Дивитися телевізію" (дивитися на щось. — Дивлюсь я на небо та й думку гадаю"... „То було на світле сонце подивився Ігор власне"...) Залюбки вживають у нас слово „спілкувати(ся)", хоч „Польсько-український словник", виданий Українською Академією Наук — Інститут суспільних наук ССР, Київ, 1960, подає: „Спулковаць (з кім) — фіз. (іологічне) — злягатися, тобто мати статеві зносини") том 2-ий, частина 2-га, стор. 76-та. Тепер це неестетичне слово поширило своє значення на „мати взаємини, стосунки взагалі".

Це тільки кілька яскравих мовних покручів, дивовиж та влізливців. В. Чапленко, Ю. Шерех та нещодавно криптонімний автор у „Сучасності" подали їх тьму-тьменну.

Процес прочищення рідної мови від цих російських навіянь треба починати негайно, поки ці непрошені зайди не закоріняться в нас і не ввійдуть у загальний мововжиток. Мовознавці в Україні повинні тямити, що для отримання допомоги з діяспори треба з нею співпрацювати, а не ставити її перед факти доконані.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

До історії українського шпиталя ім. А. Шептицького

Д-р Зенон Матківський, лікар і надзвичайно активний діяч Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля, який недавно повернувся з України, хотів поінформувати дорогою „Свободи" (з 18-го квітня) нашу громаду про акцію допомоги та доставки до України харчових продукців, ліків, вітамінів, шприців та інших медичних засобів на допомогу жертвам Чорнобиля, головно дітям. При тому висловив думку, яка повинна зацікавити наших лікарів, нашу лікарську організацію та зокрема майбутніх учасників лікарського конґресу у Львові. Він думає вжити всяких засобів для повернення українській громаді нашого єдиного українського шпиталю у Львові, його відповідно обладнати новочасною медичною апаратурою та віддати на послуги лікарського обслідування та лікування хворих дітей.

Такий 100-ліжковий шпиталь ім. Митрополита Шептицького (бо така його фактична назва) в листопаді 1939 року, за часів першої большевицької окупації, став т.зв. шпиталем для відповідальних робітників, а тепер міг би служити лікуванню дітей-жертв чорнобильської атомової катастрофи та її впливу на генетичні зміни й наслідки у поранених чи новонароджених дітей впродовж довгих поколінь. На базі такого клінічного обслідування та шпитального лікування можна б створити там також науковий дослідний інститут для студій впливу радіяції на людину та на її генетичний код.

Але не лише привернути шпиталь як будинок. Йому треба привернути теж властиву назву, бож це був не лише народний шпиталь, але теж шпиталь українських лікарів-громадян.

Д-р З. Матківський ска-

(Закінчення на стор. 4)

Василь Лев

ВОЛОДИМИР ЖИЛА — ДО 70-РІЧЧЯ ВЧЕНОГО ФІЛОЛОГА І ДІЯЧА КУЛЬТУРИ

Недавно проф. Володимир Тарас Жила святкував своє сімдесятліття у родинному гуртку та близьких приятелів. Про ювілята читаємо в часописах, слухаємо його доповідей, знайомимося з його друкованими працями. Тож годиться запізнатися з його життям і працями.

Народився Володимир Жила 25-го червня 1919 року в Збаражі, у відомій заслуженій родині, що виховувала своїх дітей у християнському й національному дусі і також працювала для нашого громадянства. Початкову науку закінчив Володимир у Збаражі. Там теж закінчив гімназійні науки в польській школі, одначе сильно тримався свого національного походження, не кривив душею, навіть своїх товаришів українців підтримував на дусі, не допустив щоб вони попали в чуже середовище. Недаром жила родина при вулиці ім. Маркіяна Шашкевича, пробудника галицької України, що також діяло на національну свідомість молодого юнака. Дані йому при хрищенні два імена — Володимир і Тарас впливали на нього, скріпляли віру в національне походження, прив'язання до свого народу, побуджували до працьовитости.

У 1938 році вписався Володимир на правничий факультет Львівського університету, та не скінчив правничих студій. З вибухом Другої світової війни покликано його до війська. Він попав у німецький полон. Перебуваючи на терені Німеччини, познайомився він із українськими поетами й письменниками. Спільно з ними видавав і поширював серед українців у Німеччині журнали „Україна" (1943-45), „Вояцька Слава" (1944-45). Доводилося поборювати труднощі й різні перешкоди з боку німецького уряду.

Після закінчення війни В. Жила перебував у Австрії в місті Філлях, де зорганізував табір для скитальців. Там заснував і редаґував часопис „Українські Вісті" (1945-46) та англійське командування припинило видавання газети на вимогу большевицької влади.

У 1948 році переїхав Жила з родиною до Бразилії, поселився в Сан Паольо і там прожив чотири роки. В цьому місті заснував тижневик „Наша Думка" і очолив українське товариство „Соборність". Виголошував прилюдно і в радіо доповіді, здебільша про Українську Католицьку Церкву, брав участь у заснуванні українського католицького єпископату.

У 1952 році переїхав Жила до Канади, працював учителем середніх шкіл, продовжував студії на філософічному факультеті університету в Вінніпезі. Там осягнув ступінь бакалявра в 1959 році — маґістра в 1962 році. В 1967 році в Українському Вільному Університеті здобув ступінь доктора філософії. Проф. Роман Смаль-Стоцький і автор цієї статті мали приємність оцінювати знамениту дисертацію п.з. „Іван Франко як дослідник церковно-полемічної літератури кінця 16 і початку 17 сторіч". У тих роках працював Жила у громадських установах, а це: КУК, був секретарем Четвертого Конґресу Українців Канади в 1954 році. Разом із учителями та інспекторами українського роду провів конференції в справі запровадження української мови в середніх школах провінції Манітоби. Опрацював текст заяви, яку сенатор Василь Вал предклав Королівській комісії в справах освіти в школах Манітоби. Від вересня 1962 до жовтня 1963 був секретарем Централі Українців Католиків Канади.

У 1963 році Володимир переїхав на постійно до міста Лайбок, стейт Тексас у ЗСА, де став професором у Тексас коледжі, згодом Тексас університеті професором слов'янських мов і літератури та порівняльного літературознавства. З того часу друкує праці з ділянок ономастики, слов'янських і порівняльних літератур. У роках 1968-1977 був редактором, а згодом співредактором і співвидавцем Університетських Записок із порівняльної літератури, присвячених авторам: Джеймс Джойс, Франц Кафка, Вілліям Фолкнер, Джозеф Конрад, Альберт Камю, етнічним літературам Америки тощо. Він писав теж і про українських авторів, як Андрусишин, Б. Білаш, Г. Івах, С. Їжик, Климаш, М. Мандрика, М. Марунчак, Я. Рудницький, Яр Славутич, та чужомовних Кірконнел, Метюс, Ґантер і інш. В. Жила працює також активно в українських наукових установах. Він дійсний член Філологічної Секції НТШ, УВАН, Українського Історичного Товариства колишньої Конференції Українських Студій при Гарвардському Дослідному Інституті. Він член Американського товариства порівняльної літератури, американського назвознавчого товариства, Товариства сюрреалістів і дадистів. Працюючи в американських установах, завжди причиняється до популяризації української науки.

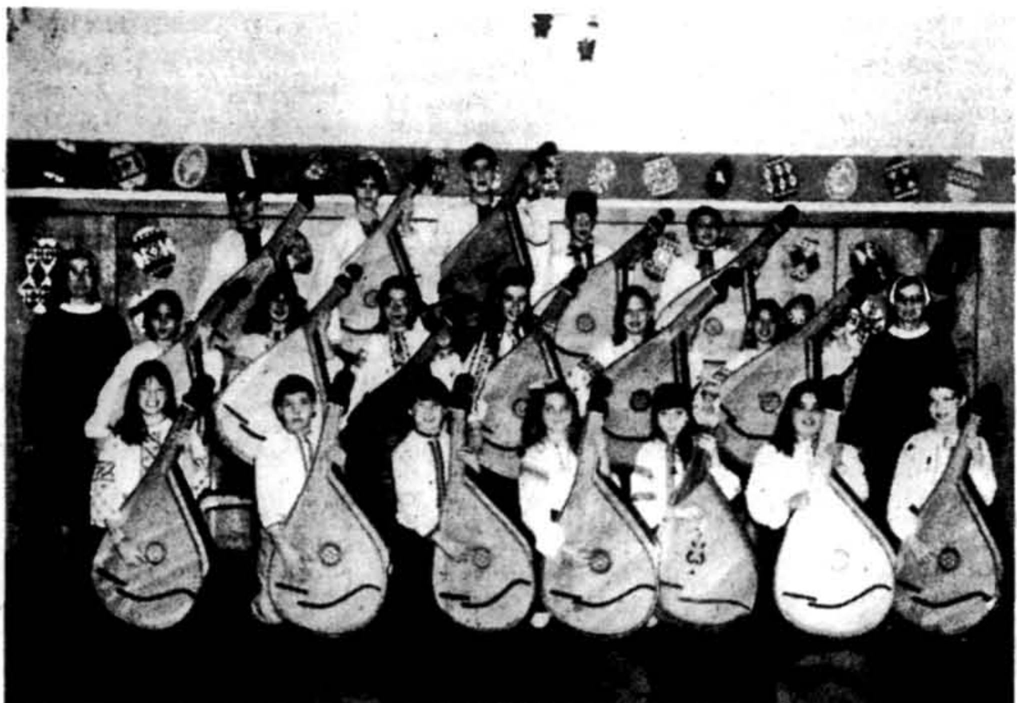
З найновіших праць проф. Жили треба згадати зредаґування двох томів реґіональних збірників про Збаражчину. Це томи 2-ий і 3-ій, що їх автор назвав першим і другим. Одначе бібліографічний перелік реґіональних збірників, виданих під фірмою НТШ з серії „Український Архів" не може виелемінувати першого тому, зредаґованого Дмитром Корбутяком.

Професор Жила як емерит далі працює на культурному і громадському полі. Він включився в працю Української Народної Республіки в екзилі, обняв пост референта Ресорту Культури й Науки, з посвятою й акуратно виконує накладені на нього обов'язки. При тому проф. Жила працює науково, пише, друкує статті й розвідки, виголошує доповіді. В жовтні 1989 року приїхав він із далекого Тексасу до Ню Йорку і тут прочитав чотири доповіді: 1) в Літературно-мистецькому клюбі про українську мову під большевиками; 2) в УВАН про гетьмана Івана Мазепу під турецькою опікою; 3) в 82 відділі СУА на тему: „Стиль і досвід Володимира Барагури переконливі і повчальні. (До 35-річчя його редакторської праці та до 35-річчя появи „Веселки"); 4) в НТШ на тему: „Древньо-християнський світ у творчості Лесі Українки". Доповідач розглянув три драматичні поеми Лесі Українки: „В катакомбах", „Руфін і Прісцілла", „Адвокат Маттіян". Він подав докладну аналізу цих творів і всупереч большевицьким критикам про атеїзм Лесі Українки ствердив її глибоку релігійність.

Проф. Жила виголосив доповіді із притаманним йому настроєм і патосом, немов би він сам переживав думки, почування та й настрої героїв Лесиних драм. Численна публіка вислухала доповідача із увагою, а хвиля оплесків була виявом вдячности за таку глибоко продуману і змістовну доповідь.

Думаю, що буду виразником нашого суспільства, коли в сімдесятріччя неструдженому працівникові на науковій та громадській ниві висловлю свою віру, що обдарований кріпким здоров'ям ювілят і далі працюватиме для добра української спільноти.

Юні бандуристи школи св. Юра

На знімці сестра Гавриїла, ЧСВВ директор школи св. Юра (ліворуч) зі сестрою Бернардою, ЧСВВ, (праворуч) і учнями гри на бандурі, яких кожного дня навчає сестра Бернарда. Цей гурток бандуристів школи дуже успішно виступав на свяченому парафії св. Юра в Ню Йорку в неділю, 29-го квітня. Ансамбль виступатиме також на Фестивалі св. Юра 18–20-го травня ц.р.

В Рочестері засновано комітет сприяння НРУП

Заходами ініціятивного комітету повідомлено місцеву громаду, що 6-го березня в громадській залі української Федеральної Кредитової Спілки відбудуться Установчі бори з метою заснування Відділу Народного Фонду Допомоги Україні. Фонд Руху — Фонд допомоги дітям Чорнобиля. Члени української місцевої спільноти, яким близька доля та вагомі події, що проходять нині в Україні, прибули на ці збори. Ініціятори проф. Володимир Пилишенко, Тамара Денисенко і Мирон Баб'юк з'ясували коротко ціль заснування і потребу Комітету Сприяння Народному Рухові України. Директор Кредитової Спілки Т. Денисенко подала до відома присутнім, що від останніх відвідин проф. Тараса Гунчака в Рочестері та його звіту з першого летунського транспорту в Україну з ліками і предметами першої потреби для дітей Чорнобиля, який особисто зложив поважну пожертву, відкриваючи конто в Кредитовій Спілці, вплинуло вплат на суму 15,780 дол. і деклямація на 7,200 дол.

Учасники зустрічі (зліва): Роман Куціль, д-р Тарас Гунчак Борис Тимошенко, д-р Джеймс Мейс, Марта Шмігель.

Гість з Києва д-р Любомир Пиріг і голова комітету Марта Шмігель під час зустрічі в Рочестері.

Після вечірньої дискусії і виміни думок вирішено створити комітет і вибрано з присутніх управу з умовою, що в міру потреби доповниться склад. Голова — Марта Шмігель, заступники: В. Пилишенко та Іван Кучмій, секретарка протоколів: Марія Крижанівська, секретарка листування: Марія Крамарчук, фінансові референти: Степан Ольшанський і Оксана Шевчин, референти зв'язків: Роман Куціль, Валя Макогон, референти придбання фондів: Олександер Лой, Оленка Булгак, д-р Борис Шмігель. Правний дорадник: адв. Богдан Веглbовський, Контрольна комісія: Богдан Венглbовський, Ірина Руснак, вільний член: Мирон Тицкий.

В кредитовій спілці відкрито два конта, а саме Рух ч. 100-5532-0, і Чорнобиль ч. 100-5532-1. Пожертви на Чорнобиль можна відтягати від податків.

Присутні виявили повне зрозуміння конечности морального і матеріяльного допомоги Народному Рухові України додатковими пожертвами і деклараціями. Опісля обговорювано шляхи та способи праці на будуче.

Голова Марта Шмігель подякувала за вибір і довір'я, запевняючи, що докладатиме усіх зусиль, щоб праця Комітету дала якнайкращі висліди. На цьому збори закрито.

20-го березня ц. р. заходами Комітету відбулася зустріч гостя з Києва, відомого публіциста-письменника, референта секретаріяту Руху Бориса Тимошенка, голова Народного Фонду Допомоги Україні проф. Тараса Гунчака і д-ра Джеймса Мейса — голови конгресової Комісії у справах насильного голоду в Україні з громадянством Рочестеру. Прелегентів привітала і представила присутнім Марта Шмігель — голова місцевого Комітету Руху. Гості розповідали про ситуацію в Україні, наслідки нуклеарного вибуху в Чорнобилі і прогнозу на будуче, про вибори, а головно про негайну потребу помочі нашим братам і сестрам та їхнім хворим дітям, в якому виді ця поміч не була б. Присутні завдавали питання, цікавилися усіми аспектами життєвих змін в Україні, дискутували.

Під час триденного пребування в Рочестері гості зустрілися з представниками Конгресу ЗСА, дали інтерв'ю у місцевих радіопередачах, телевізійних станціях, зустрілися з активістом американської громади (Борис Тимошенко і Санфорд Грединґер). У контактах з американським середовищем прийшли Комітетові з допомогою Валентина Макогон — голова місцевого Відділу Американці в обороні людських прав в Україні і Олександер Лой — член Комітету НФДУ. Головні проблеми, що цікавили американські засоби масової інформації, були: наслідки аварії в Чорнобилі, екологічні проблеми та масове захворювання серед дітей, вибори і біжучі події в Україні, потреба помочі жертвам вибуху в Чорнобилі.

14-го квітня загостив до родини в Рочестер Любомир Пиріг з дружиною, доктор медичних наук, професор, голова Комісії в справах медицини Ради Колегій Руху в Києві, народний депутат УССР на Івано-Франківщину.

На скору руку вдалося повідомити громаду й влаштувати зустріч. Д-р Пиріг у своєму виступі дуже чітко і доступно намалював картину сьогоднішньої ситуації в Україні, а на запити присутніх відповідав відверто, базуючись на особистому досвіді, як людина, лікар і український патріот.

Після формальної частини зустрічі гуторили з д-ром Пирогом „рогатинці"-зеляки.

Привітом „Христос воскрес" присутні попрощали гостя з Києва та розходилися додому, щоб готовитися до Воскресної Утрені.

Марія Крамарчук

Величавий концерт

В неділю, 18-го березня, в парафіяльній залі церкви св. Покрови УПЦ в ЗСА, в Рочестері, Н. Й. відбувся величавий Шевченківський концерт на пошану 176-ліття народження Шевченка. Вступну доповідь виголосив Борис Тимошенко, український письменник, член Спілки Письменників України та член Секретаріяту Народного Руху України за перебудову.

„Благочестиві отці та панімматки! Люба молоде, дорогі брати й сестри вільної землі Вашінгтона!" — звернувся гість з України до присутніх. „Перед моєю подорожжю за кордон я був на могилі моїх батьків і дуже хвилювався. Складні, дуже складні часи переживає Україна. Мимоволі пригадались Шевченківські слова: „Чорніше чорної землі блукають люди..." Така нині дійсність на Поліссі в наслідок Чорнобильської катастрофи. Думки мої заслали мій зір і заміть рідних могил я побачив всю нинішню Україну й мимоволі згадав Т. Шевченка з його пророчими словами: „Погибнеш, згинеш, Україно..."

Далі доповідач підкреслив мужність Т. Шевченка, який не побоявся сказати правду про жорстоку політику царської Москви щодо України та інших завойованих нею країв, зокрема Кавказу. Б. Тимошенко підкреслив, що та політика геноциду продовжується й комуністичною Москвою в наші дні, прикладом тому є недавні криваві події в Азербайджані й Грузії.

Звертаючись до земляків, щоб були людьми, вчились і боролись, Т. Шевченко став апостолом волі людини взагалі, а волі України зокрема. Він пробудив з вікового летаргічного сну Україну його заслугою є народження ряду національно-свідомих українських поколінь, руками яких творилась українська культура, а разом з тим і політична активізація українського народу в напрямку його незалежности. Національна українська революція та воз'єднання розділених віками українських земель в роках 1917-1921 це пряма заслуга Т. Шевченка. Розстріляне Відродження України 20-их років, замучене Відродження України 60-их років: Стус, Тихий, Лук'яненко і інші — це також наслідки творчости Т. Шевченка, і нинішнє відродження України, за словами промовця, відбувається під впливом безперемагаючої музи нашого Пророка й Будителя.

21-го травня минулого року в річницю перенесу тіла Т. Шевченка на Україну, вперше за багато літ замайоріли українські національні прапори на Україні. Це сталось під час багатолюдної праці українського народу до могили поета в Каневі. Міліція, побачивши синьо-жовті прапори, кинулась на них, але під могутнім натиском великої сили людей, розсіялась і зникла. Перемогла єдність народу і тільки та єдність допомогла стати на ноги Українському Народному Рухові за Перебудову. „Я бачу, мої дорогі", — сказав Б. Тимошенко — „що й ваші серця переповнені чуттям єдності так потрібної нам для досягнення нашої кінцевої мети — визволення від рабства української землі. „Боріться — поборете! вам Бог помагає! За вас правда, за вас слава і воля святая!"

Художня частина розпочалась виступом рочестерського громадського хору під мистецьким керівництвом гості з України Галини Йоник, випускниці факультету диригентури хорів Київського Інституту Культури. Це й вирішило справу — рочестерські українці ще ніколи так не співали, як з нею. Вже з перших могутніх нот „Заповіт" (Т. Шевченко — К. Стеценко) наповнена по вінця заля завмерла, кожен зрозумів, що гостя з України справжній фаховий мистець. Та й 54-членний хор виглядав імпозантно, всі співаки були в національних строях і особливо вписались на славу жінки, їх чудово вишиті блюзки кидались, вічі, оригінальністю вишивок і багатством кольорів. Хор виконав чотири пісні на слова Т. Шевченка: „Сонце заходить" муз. О. Роздольського, „Думи мої" муз. Є. Козака, „По діброві вітер віє" нар. музика та „Реве та стогне" обр. А. Авдієвського.

Звернули на себе увагу й сестри Ірина й Любов Завадівські з Клівленду. Чудові блюзки, пурпурові плахти, червоні сап'янці та розкішні русяві кучері, заквітчані по сторонах червоними квітами — такими з бандурами в руках вийшли юні бандуристки на цену. Виконали вони справді з душею п'ять пісень: „Стає хмара", „Три поради", „Зоре моя вечірняя", „Сонце гріє" та „Смерекова хата". Рясні аплодисменти присутніх були доказом їхньої заслуженої майстерности.

„Юні кобзарі" під керівництвом невтомного Василя Корнила виконали кілька точок: „Садок вишневий", „Рондо" та „Україно" з такою щирістю й теплотою на які здібні лише діти.

Літературно-музична композиція на слова Т. Шевченка учнів „Рідної школи" привернула увагу своєю складністю й за підготовуцієї громідзкої програми належить подяка вчительському колективові згаданої школи.

Підготував цей концерт громадський комітет Рочестера Н. Й. на чолі з Р. Куцілем, який разом з Г. Снігур і вів програму концерту. Ганна Сорохтей була акомпаньяторкою програми „Поклін тобі, Тарасе" у виконані учнів школи св. Йосафата, а „Юних кобзарів" підготували В. Корнило, Марійка Бодик, Ярослав Глушко, Вільгельм Рідель та Володимир Сухенко.

Окремо треба підкреслити, що рочестерський громадський комітет доклав зусиль виготовити досить грамотні летючки, що в нас, на жаль, не завжди й не скрізь буває, а програмки концерту викликали захоплення присутніх, яких було поверх 350 осіб на концерті. Закінчився концерт українським національним гимном.

Петро Косенко

Постійна українська телепередача у Філядельфії

Починаючи з суботи, 19-го травня, кожної другої суботи, о год. 11-ій ранку глядачі телевізії матимуть нагоду оглядати українську телепередачу „Годину українських мелодій" Романа Мариновича з Вашінгтону з русла 61, W161 — TV у Філядельфії. Це буде перша українська постійна телепередача у Філядельфії, яка мінятиметься телевізійним часом із польською телепередачею, передаваною з цієї самої станції о год. 11-ій ранку у другі суботи.

При цій нагоді дозволимо собі нагадати, що вже в минулому „Година українських вістей" Р. Мариновича через декілька місяців передавана з русел 12, 17, 29 і 48, у Філядельфії, а тепер передається кожної неділі о год. 1-ій по полудні з каблю Манґеттен, русло C 16 в Ню Йорку, кожної неділі о год. 7-ій ранку з радіостанції WTEL, хвиля 860 AM у Філядельфії та русла 56, WNVC TV, у Вашінгтоні.

А. Пастушенко обраний до Шкільної ради Юніон

Юніон, Н. Дж. — Виборці міста Юніон великою кількістю голосів обрали трьох нових членів Шкільної ради, а серед них Алекса Пастушенка, який отримав 4,762 голоси. Всі новообрані кандидати гостро виступали проти підвищення місцевого шкільного бюджету, який виборці категорично відкинули. Макс Фельдман, Домінік Фарньоло та А. Пастушенко були обрані на трирічну каденцію.

А. Пастушенко це відомий громаді працівник фірми продажу нерухомостей та забезпечень Е. Смаль і Ко. та активний громадський діяч місцевостей Ньюарку, Мейплвуду, Ірвінгтону та Юніон. Він добре ознайомлений з працею Шкільної ради, бо від 1979 до 1988 року був вибраний до Шкільної ради Ірвінгтону, по закінченні останньої каденції перенісся до Юніон.

Він також працював як дорадник ірвінгтонської комісії здоров'я, наркотиків, алкоголю та наглих випадків. А. Пастушенко заявив, що він дуже вдоволений, що вибори містечка Юніон дали йому змогу працювати у Шкільній раді.

З'їзд українських письменників

Як проголошено президією Об'єднання Українських Письменників „Слово", сьомий з'їзд українських письменників відбудеться 25-27-го травня ц. р. в місті Торонто, Канада, в будинку Інституту св. Володимира при вулиці Спадайна 620. Всі наради, зустрічі й імпрези відбуватимуться у двох залях Інституту, там буде відкрита теж їдальня, в якій буде можна прохарчуватися. В гуртожитку Інституту, що має кількадесят кімнат приїжджі учасники з'їзду можуть дістати нічліг (оплата 25 дол.).

Сьомий з'їзд українських письменників — це подія в нашому культурному житті. На з'їзд прибудуть письменники з різних країн поселення; заповіли свій приїзд і представники Спілки письменників України, правління якої визначило п'ятиособову делегацію у складі: перший секретар правління СПУ Юрій Мушкетик, відповідальний секретар СПУ Юрій Сердюк, секретар Спілки письменників СРСР Дмитро Павличко, секретар Київської організації СПУ Павло Мовчан і редактор журналу „Всесвіт" Олег Микитенко.

З'їзд почнеться у п'ятницю, 25-го травня, увечорі, товариською зустріччю письменників. В суботу, 26-го травня, о год. 10-ій перед полуднем офіційне відкриття з'їзду привітами і доповіддю. Тієї ж суботи, о год. 6-ій увечорі — спільна вечеря, а після неї літературний вечір, на якому письменники читатимуть свої нові твори. Наради з'їзду продовжуватимуться в неділю, 27-го травня, починаючи від год. 11-ої перед полуднем. Тієї ж неділі увечорі відбудеться у великій залі Торонтонської центральної технічної школи громадська зустріч з письменниками з України, що її разом з ОУП „Слово" спонзорує Мистецька Рада КУК і „Молода Україна".

До з'їзду вийде друком 12-ий збірник „Слово", в якому поміщені твори нашіх письменників, а саме у відділі прози твори Д. Гуменної, О. Ізарського, І. Качуровського, М. Ковшуна, Р. Колісника, О. Копач, М. Руденка і Д. Чуба; віршовані твори Б. Бойчука, І. Вереса, О. Веретенченка, Г. Вишневого, М. Голод, І. Кметі-Ічнянського, Н. Лівицької-Холодної, Є. Сверстюка, Я. Славутича, М. Тарнавської, Г. Черінь, О. Черненко, М. Щербака і В. Янова та статті А. Власенко-Бойцун, О. Зінкевича, Г. Костюка і В. Ревуцького, як теж довідкова стаття про діяльність ОУП „Слово" з бібліографічними даними про членів „Слова".

Організаційні справи з'їзду веде Торонтонський відділ ОУП „Слово". У всіх справах, головно побутових: нічліги, прохарчування, реєстрація просимо звертатись на адресу голови торонтонського відділу Марії Голод: Maria Holod, 38 Halford Ave., Toronto, Ont., Kanada M6S 4E9.

Президія ОУП „Слово"

Україна...

(Закінчення зі стор. 1)

сутнім, де ми живемо і яке лихо спіткало наш народ чотири роки тому... З високи прожитого ще сумнішою виглядає правда про аварію на Чорнобильській АЕС. І як би не замовчували зацікавлені відомства справжній стан справ у вражених радіацією районах, шила в мішку на сховаєш !!! Нинішня річниця народної трагедії ознаменувалася пробудженням екологічної свідомости і політизацією мас".

В. Синчак, спеціяльний кореспондент „Культури і Життя" змушений, очевидно, писати про „політизацію", заміть політичного усвідомлення, бож сам прирнається, що більшість промовців на мітингу переходили з екологічної площини до політичних оцінок. Народний депутат СССР Юрій Щербак, відомий також поза межами України, як борець за здорове отоочуюче середовище, голова „Зеленого Світу", проголосив створення своєї політичної партії і під бурхливі оплески і схвальні вигуки зачитав маніфест партії „зелених" Урїни.

Синчак пише, що раніше йому не доводилося бачити на мітингах поета і державного діяча Бориса Олійника. Коли він підійшов до мікрофону, площа затихла. Промовець зупинився на непростій політичній ситуації в республіці і в цілому СССР, порушив національне питання. Всім нам треба, підкреслив В. Олійник, об'єднуватися в такій серйозній справі, як побудова економічно і політично незалежної України. Він згадав і про інші національностеві групи, які живуть в Україні. Наступило дружнє рукостискання між Ю. Щербаком і Б. Олійником по загальні бурхливі оплески присутніх. Над площею здійнялися сотні різних прапорів — зелених, синьо-жовтих. „Були й прапори червоно-чорні, які принесли члени СНУМ, чорні анархістів-синдикалістів... Загалом мітинг пройшов організовано і мирно. Пристрасті розгорілися, коли учасники маніфестації рушили довжелезною колоною вулицями Червоноармійською і Хрещатиком".

Автор допису критикує „дружній речитатив колони", тобто скандування демонстрантів, як, наприклад, „КПСС до суду", „Свободу Литві", „Україні — волю" та інші. Він далі пише, що „правоохоронні служби" зазадалегідь виставили шеренги міліції для охорони пам'ятника В.І. Леніна, але юнаки і дівчата із СНУМу демонстративно рвали і жбурляли томи ленінських творів, глумилися з червоних прапорів. — пише з ноткою докору і критики В. Синчак, бо, мовляв, „не можна чорним квачем мастити все, чим жили досьогодні радянські (?) люди.

Ми (хто ми?) відкидаємо деформацію сталінського і брежнєвського соціялізму, але не можемо огульно ганьбити все, що було", — каже він як дитина, яка не розуміє, що не може існувати система навіть посталінського періоду у тіні В. Леніна, творця жорстокої кривавої імперії. Це мабуть зрозуміли всі ті, кому дороге майбутнє України й інших поневолених Москвою народів. Не розуміє цього В. Синчак і йому подібні, що незабаром стануть знікаючою меншістю.

Посвячення дому Сестер Василіянок в Факс Чейсі

Сестри Василіянки щиро запрошують приятелів, сусідів і добродіїв на посвячення їхнього відновленого матірного дому, 710 Факс Чейс ровд, Факс Чейс Менор, в неділю 20-го травня, о год. 2-ій по полудні.

Проєкт, що його розпочато в листопаді 1988 року, мав на меті пристосувати до сучасних вимог 60-літнього будинку — систему огрівання, електрики і водопроводу, встановлення засобів для старших віком і хворих Сестер, і виконання місцевих вимогщодо забезпечення від вогню.

Сестра Міріям Кляра, ЧСВВ, провінційна ігуменія, Сестра Доротея Анна, заступниця провінційна і директорка проєкту, запрошують приятелів, і сусідів до участі в посвяченні і на відвідини відновленого будинку. Години відкриття і відвідин від год. 2-ої до 5-ої після полудня.

Сестра Єроніма Роман ЧСВВ

МИНУЛОГО ТИЖНЯ Албанія проголосила цілий ряд нових законів, метою яких є поступова лібералізація в цій, найбільш строгій з европейських комуністичних країн. Включеними в ці зміни є: свобідне подорожування за кордон і відновлення права на Богослуження. До речі, Албанія, є єдиною країною в світі, де цілковито заборонено всякого роду релігійні практики та закрито всі церкви і доми молитов. В останніх місяцях провід Албанії старається нав'язати контакти зі Західньою Европою, ЗСА та СССР. У пресі останньо появилась досить гостра критика секретної поліції.

КОМАНДИР ПІДТРИМУВАНОЇ Ізраїлем армії південного Ливану генерал Антуан Лягд заявив, що він готовий виміняти „велике число" із 300 мусулманів, які знаходяться під зарядом його міліції, за 16 західних закладників притримуваних проіранськими групами шіїтів. Генерал Лягд є пенсіонованим офіцером ливанської армії, який тепер командує відділом міліції в числі 3,000, що охороняє ізраїльську зону безпеки в південному Ливані. В Єрусалимі, на запит кореспондентів, високопоставлений службовець уряду Ізраїля заявив, що нічого йому про це відомо.

НІКАРАҐУАНСЬКІ ПОВСТАНЦІ починають дуже поволі здавати свою зброю, але багато з них вагається. Минулого тижня у місцевості Ель Альмендро в Нікараґуа коло 80 повстанців зголосилося до здачі зброї в руки військовиків Організації Об'єднаних Націй. Одначе ця процедура проходить дуже повільним темпом, бо кожний, крім здачі зброї, проходить інтерв'ю та лікарську перевірку. Багато повстанців вагаються та заявляють, що почекають щоб побачити яка доля зустріне тих, що вже віддали зброю. Офіційні чинники починають сумніватися чи з такою настановою їм вдасться довершити роззброєння так, як заплановано до 10-го червня.

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Приятелями, що в суботу, 12-го травня 1990 р. упокоївся в Бозі наш Дорогий Тато і Дідуньо

бл. п.
ІЛЬКО МИХАЙЛЮК

нар. 8-го серпня 1920 р. в селі Шешори на Гуцульщині, колишній активний член гуцульського товариства „Черемош" у Філядельфії.

ПАНАХИДА відбудеться в п'ятницю, 18-го травня 1990 р. о год. 7.30 веч. в похоронному заведенні Михайла Насевича при 109 E. Tabor Rd., Філядельфія, Па. 19120.

ПОХОРОН в суботу, 19-го травня 1990 р. о год. 9-ій рано з похоронного заведення, а відтак о год. 9.30 ранку відправа в церкві Царя Христа при 17 Cayuga Str., після жалібних відправ Тлінні Останки будуть перевезені на цвинтар св. Марії на Факс Чейс, Па.

Горем прибита Родина:

доні — УЛЯНА ПРОЦЮК з мужем ОЛЕКСАНДРОМ і дітьми АДРІЯНЧИКОМ, НАТАЛКОЮ і МАРІЙКОЮ
— ОЛЬГА БІЛИНСЬКА з мужем ТАРАСОМ і дітьми НИКОЛАЙЧИКОМ, НАДІЙКОЮ і СОФІЙКОЮ
— МАРІЧКА ОЛЬХОВЕЦЬКА з мужем РОМАНОМ і дітьми КАТРУСЕЮ і РОМЧИКОМ
— ОКСАНА СТРОЦЬКА з мужем ЛЕВКОМ і донею АЛЕКСАНДРОЮ
— МАРТА РУБЕЛЬ з мужем АНТОНІЄМ

вуйки — ВАСИЛЬ ТКАЧУК
ДМИТРО ТКАЧУК з дружиною ОКСАНОЮ
брати і сестри з Родинами та близька і дальша Родина в ЗСА й Україні.

До історії...

(Закінчення зі стор. 2)

зав, що його стремлінням є відновити у Львові лікарню, яку перед Другої світовою війною уфундував і створив Митрополит Андрей Шептицький під назвою Народна Лічниця ім. Митрополита Андрея Шептицького. І саме на це наведене твердження д-ра З. Матківського я хочу дати вияснення, бо не багато українських лікарів того часу залишилось в живих, які могли б ці справи пам'ятати. Ще крім мене є д-р Б. Гординський і ще може дехто, але небагато. Про посвячення і правдиву назву згаданого шпиталю пам'ятає ще наш сеньйор та видатний журналіст Іван Кедрин. Про Організацію Українських Лікарів у Львові я не раз говорив, як теж про працю у Народній Лічниці та про шпиталь, останньо докладніше у двох доповідях у циклі доповідей „Неповторний Львів" два роки тому. На жаль, мало було тоді молодших лікарів як слухачів.

Отож, не було таких назв, як Лічниця ім. А. Шептицького, ані такої назви як Народна Лічниця ім. Митрополита Андрея Шептицького. Правдива назва створеного 10-го квітня 1938 року нового українського шпиталя була Український Шпиталь ім. Митрополита Шептицького. Було Товариство „Народна Лічниця", яке за ініціятивою д-ра Е. Озаркевича та за благословенням Слуги Божого Андрея, створене в 1902-03 роках, зорганізувало амбуляторію для лікування бідних громадян міста Львова без огляду на національну чи віроісповідну приналежність. Для цієї амбуляторії Слуга Божий віддав будинок та дав більшу фінансову допомогу на обладнання та інструменти амбуляторії. І це саме товариство було власником амбуляторії цілий час, а в 30-их роках вже розбудованої поліклініки, а вкінці вже згаданого Українського Шпиталя ім. Митрополита Шептицького. Нерідко селяни чи й інші громадяни, скорочуючись, називали згадані установи Народною Лічницею.

Також і друге твердження, що у Львові перед війною Митрополит Андрей Шептицький лікарню уфундував і створив, не є точне. Слуга Божий подарував велику площу під будову та теж невеликий будинок давнішого приміщення амбуляторії та склав на ті часи великий дар на будову в сумі 5,000 дол. Очевидно, завдяки його покровительству та його просто магічним впливом на своїх священиків та вірних Української Греко-Католицької Церкви комітет будови шпиталя отримав велику допомогу зі збірок збіжжя, грошей та від окремих фундаторів. Але найбільшим фундатором на будову шпиталя були саме лікарі-громадяни, які довгими роками працювали в амбуляторії, а пізніше в поліклініці, безкоштовно, по кілька годин денно і таким чином з добровільних датків вдячних пацієнтів зібрали за довгі роки праці стільки грошей, що оплачували адміністрацію амбуляторії, а пізніше поліклініки та ще й заощадили на дві-третини коштів будови нового шпиталя. І тільки ще на деяке обладнання треба було затягнути невеликі дві позички.

Очевидно, що Слуга Божий Андрей був постійним покровителем лікарської праці та незвичайно високо ціненим покровителем наших лікарів і тому багато людей приписували більшу фінансову допомогу, як вона була в дійсності. Слуга Божий Андрей — це вірний покровитель різних установ чи і різних поодиноких людей, зокрема артистів-малярів. Він любив і шанував наших провідних лікарів, цікавився їхньою працею та неоднократно запрошував до себе, щоб з їх уст почути опінію про народне здоров'я та раду, як йому допомогти. Це підписаний добре знає з часів розвитку і праці Українського Гігієнічного Товариства, в якому довгі роки працював та з яким багато священиків охотно співпрацювало.

Д-р мед. Роман Осінчук
Ню Йорк, Н.Й.

101-ий Відділ СУА в Чикаґо пожертвував 5,000 дол. на Рух

Членки 101-го Відділу СУА в Чикаґо, організатори імпрези „Весняний розРух".

Як вияв підтримки нового відродження в Україні і для святкування перемоги кандидатів Руху у виборах, 101-ий Відділ СУА в Чикаґо влаштував 10-го березня розвагову програму в культурному осередку свв. Володимира і Ольги. Програма була присвячена пам'яті Володимира Івасюка, талановитого композитора, вбитого 10 років тому жорстоким совєтським державним апаратом. Вечір пройшов у дуже піднесеному дусі. Весь заробіток з імпрези призначено на допомогу дітям, жертвам Чорнобиля.

Програма складалася зі співу, гумору і танцю. Естрадний співак Алекс Голуб зачарував присутніх своїм виконанням українських і міжнародних пісень. Його виконання дуже професійне і вистилізоване. До цієї піднесеної атмосфери причинився ще і гуморист Ігор Бачинський. Чикаґська громада була ним захоплена. Його гумор точно підхопив нюанси життя українців в Канаді і ЗСА. Публіка довго підтверджувала потребу виступів гумористичного жанру в українській громаді. Через гумор можна краще пізнати і навіть розв'язати різні громадські суперечки. Танцювальний ансамбль „Громовиця" під мистецьким керівництвом Роксани Дикої-Пилипчак виступив з балетними інтерпретаціями до музики Володимира Івасюка. Високий рівень танцю і ориґінальне модерне виконання збагатили мистецький рівень програми.

Імпреза під назвою „Весняний розРух" була перша в Чикаґо, що вийшла з ініціятиви громадських організацій, виключно призначена на потребу Руху. Організатори вечора вважали, що своїм закликом до помочі Україні спонукають інші громадські одиниці включитися до фінансової допомоги нашим братам і сестрам в Україні.

Надзвичайний успіх імпрези і задоволення публіки можна завдячити великій праці організаторів. Голова 101-го Відділу Валя Хринівська і колишня голова Христя Таран координували всю працю членкинь відділу. Багатий буфет був приготований під керівництвом Ляриси Гладкої, Оксани Мороз і Ляриси Кецали. Фінанси були відповідальністю Роми Лоско, Уляни Гриневич і Марти Ференц. Галина Траверза провела льотерію, Марта Фаріон-Васлицька провадила програмою. Іван Шалева зі своїм штабом працівників зайнявся звуком і освітленням. Ориґінальні прикраси, високий рівень розвагової програми і піднесений дух громадського відродження завершили і запевнили успіх імпрези.

101-ий Відділ СУА закликає всю українську громаду відродити голос своєї совісти і включитися до нового етапу української історії і фінансово допомогти Україні.

Висліди...

(Закінчення зі стор. 2)

ми народами. В Україні надто велика кількість провідників національно демократичного фронту не могла так скоро позбутись комплексів творців першого, другого і третього Універсалів. Спершу вони прирікали вірність імперії і КПССР і таврували українських самостійників — екстремістами. Вони теж не були здібні публічно ствердити факт, що, як показали події, наприклад у Литві (публічні маніфестації та створення конкуренційної КПЛ), російські колоністи в Україні без найменшого сумніву є ворогами української незалежности.

На щастя, провідники ці поволі починають прозрівати, набирати відваги, і міняти свої позиції. Вони зорганізували свято єдности, починають відзначати національні свята, пробували організувати маніфестації для підтримки литовської незалежности і починають залишати партію, яка уже довгий час стала знаряддям російських імперіялістів і колонізаторів і яка, як виходить з дискусій Пленуму ЦК після виборів, збирається продовжувати свою антиукраїнську політику.

Це відрадне явище. Треба надіятись, що люди ці разом із українськими самостійниками старої дати будуть гостро ставити згадані вгорі проблеми на сесіях Верховної Ради. Хто — зна, чи не пощастить їм перетягнути на свою сторону трохи більше людей.